„on awwalik Jummala ärrasalgamine: „sest, ilm teeb kalendrit, ja Jum„mal teeb ilma: kui ilmu pölle „kalendris, siis polle ka mitte „Jummalat.“

Waatkem armad innimesed, kui wägga meletumalt rummalus arwab ja rägib! Ussaldaksime kül selle peale, kes teab, kui suurt kihla weddada, et ei se wähhemki meie tallorahwa seast, ei ellades sesuggust möistmata juttu olleks hakkand sonnima, weel wähhemalt sedda hüllust kirjutama, et kui kalendris ilmu polle luggeda egga leida, et siis ka Jummalat ei pea ussutama. Kuida jäi luggu?

Wallitsus kulas ásja köikipiddi ärra, ja tösis siis ülles, et ühes külla köhhas üks halp koolmeister, sedda kahhinat hakkand teggema, ja sedda jamsi sonnima; ning et temma sesamma olnud, kes kaebamise ramatut kirjutand, ja sedda teadmata tallopoegadele teinud, miska kubbernemangu ollid lainud. Laskis siis wallitsus innimest kinniwötta, ja tedda tuhthone panna: agga neile, kes kalendrit ollid murretsend wäljaanda, andis käsku, sedda ümbertrükkida, ja teadmata rahwa rummaluse pärrast, ilmu sisse kirjutada; ning sedda eddesp ddi ni kauast tehha, künni innimesed parrema öppetuse läbbi targemaks piddid sama, ja targemad ollema.

Sest nüid selgeste nähha ja möista, kust ja kuida se tulleb, et sedda tühja ja asjata wisi ikka weel petakse, ilmu kalendris näidata, mis, kuida üllemal öppetud, ennemuinane pettus äbbaussoliste pärrast hakkand teggema, ja meie sedda tühja olleme perrinud, ning kui wanna perritud wisi töeks, källiks ja armsaks wötnud piddada.

Asia-ma.

Minnewa aasta tähtramatus, mis kaks aastat Pernos, ja mullo Tartus lasksime trükkida, olleme maast, mis Jummalast köige maapeäliste elloassemeks lodud, lühhidelt mönda öppetand, ja sedda teada andnud, et innimesed jo wannast, köik maa pinda wide jäusse arwand ja jäutand, ja igga maa jäule omma nimme andnud, mis on: Europa-, Asia-, Ahwrika-, Amerika-, ja Kaine-merre saremaad. Europa maast, temma rikidest ja waldadest olleme sel körral lühhikest tähhendust andnud, ja tahhame nüid ka Asia-maast ehk pisutki nimmetada.

Sesamma maa-jaggu on töistest köigesurem, pikkem ja laiem. Wasto pöhja rajab tedda Jäemerri; wasto hömmikut löpmata Kaine-merri; wasto lounat India-merri. Ühto pool on Europa-ma, Must-merri ja merri, mis Europa ja Ahwrika wahhel wahhet kinnitab, ning ühhes kitsas köhhas, Egiptuse ma temmale rajaks. Pöhjapoolne Asia on Wenne Keisri maad, kelle wiimne öts Kamtsatka on, kuhhu, kui Peterpurrist hömmiko pole minna, kolmtöistkümmend tuhhat wersta loetakse, ja weel tuhhat wersta jure tulleb arwata, kui sealt saarte peale minna, mis selle maa osaks on nimmetud. Nellitöistkümmend tuhhat wersta tewad täis kaks tuhhat penikoormat; agga ei olle sellegi pärrast siin weel koggoniste märatuma Wenne-rigi öts, mis siis wast katte tulleb, kui weel mönni tuhhat wersta ülle merre Amerika-maal sedda ötsitakse.

Jäe-merre rännast wennib Asia ükstöistkümmend sadda seitsekümmend pennikoormat allapiddi lõune pole; lähheb maawöe (Aequator) köhhast ülle, kus wimaks India sarestik, (Archipel) mis peale